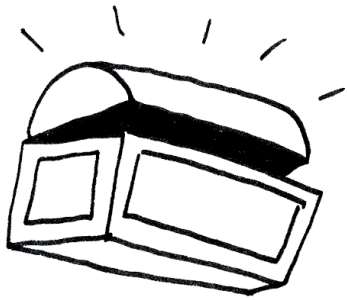

ROLLENSPEL

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Rollen en scènes voor de drama-opdracht in de juiste chronologische volgorde.

Bij veel scènes kun je meer of minder leerlingen inzetten, al naar gelang het aantal leerlingen dat je in de klas hebt (dan staat er: 'aantal flexibel'). Je kunt ook sommige leerlingen meerdere keren laten optreden, zodat ze wat meer te doen hebben.

1. Vertel van tevoren het verhaal aan de klas, zodat de leerlingen de grote lijn weten.
2. Verdeel de scènes over de leerlingen.
3. De leerlingen gaan in hun groepjes uiteen om zich voor te bereiden.
4. De leerlingen lezen samen hun stukje en bepalen wat ze gaan zeggen.
5. De rollen verdelen ze onderling of dat doet de leerkracht.
6. In de laatste scène speelt de klas het carillon; de leerlingen moeten dus bim-bammen of kling-klangen of tingel-tangelen; in drie verschillende groepen.

Rollen

- Minister-President Willem Drees, een sober, rechtvaardig en streng man
- Minister van Economische Zaken Jan van den Brink
- Leden van de ministerraad, aantal flexibel
- De heer Max Weisglas van de voorlichtingsraad
- Leden van de voorlichtingsraad, aantal flexibel
- De heer Willem Kortenhorst, voorzitter van de Tweede Kamer en 'een ijdel man'
- Ambtenaar G.L. Verheul
- Zijn vrouw, mevrouw Verheul
- Eventuele verjaardagsgasten, aantal flexibel
- Een geldinzamelaar met wat helpers
- Gewone Nederlanders, aantal flexibel
- De gouverneur van de Nederlandse Antillen
- Leden van het comité Klokken voor Amerika; de leider is Kortenhorst, aantal flexibel
- Een vertegenwoordiger van de KLM
- De drie klokkengieters
- Koningin Juliana
- President Truman van Amerika
- Toeschouwers bij de speech van Juliana, aantal flexibel
- Het carillon, de hele klas

SCÈNE 1

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Aan de ene kant van het podium zit:

De ministerraad: 5 leerlingen of meer. Een van hen is minister-president Willem Drees. Hij is de voorzitter van de ministerraad. Iemand anders speelt Minister Van den Brink.

Het is eind 1951. De ministerraad zit te vergaderen. Ze praten over het staatsbezoek dat koningin Juliana volgend jaar aan Amerika zal brengen. "Heren," zegt een minister. "Volgend jaar gaat hare Majesteit naar Amerika, zoals u allen weet."

Ja, ja, dat weet iedereen natuurlijk wel. Zo'n staatsbezoek heeft altijd heel veel voorbereiding nodig. "De koningin moet een mooi cadeau meenemen," zegt een van de ministers. "Een cadeau van het Nederlandse volk aan het Amerikaanse volk als dank voor de bevrijding in 1945 en voor de Marshallhulp."

En toen ging het ongeveer zo: ... (je mag ook zelf dingen verzinnen om te zeggen)

"Dat moet ze inderdaad! Dat is een voortreffelijk idee!"

"Een mooi cadeau!"

"Een passend cadeau!"

"Een cadeau dat onze dankbaarheid perfect tot uitdrukking brengt."

"Een cadeau dat het gehele Nederlandse volk symboliseert."

"Dat is prachtig."

"Ja, dat is voorwaar een uitstekend idee."

"Wat moet ze geven?"

"Daar moeten we langer over nadenken."

"Ja, zeker, we moeten niet over één nacht ijs gaan."

"We moeten vele deskundigen consulteren."

"Inderdaad, verstandige mannen en vrouwen moeten hier hun licht op laten schijnen."

"We gaan een commissie instellen."

"Neenee, we vragen het aan de Voorlichtingsraad."

"De Voorlichtingsraad, inderdaad, de Voorlichtingsraad moet hierover nadenken."

"En advies uitbrengen aan de ministerraad."

"Zo moet het gebeuren."

(Blijf aan het eind van de scène zitten op het podium. De voorlichtingsraad gaat ideeën bedenken. Ze komen steeds met een idee naar jullie toe. Maar jullie vinden die ideeën allemaal niet goed genoeg).

VERVOLG SCÈNE 1

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Aan de andere kant van het podium zit:

De voorlichtingsraad: ongeveer 5 leerlingen. Een van hen is de heer Max Weisglas.

In de voorlichtingsraad, waarin ook de heer Max Weisglas zit, gaan ze zitten nadenken: wat moet de koningin geven aan de Amerikanen?

“We lenen de Nachtwacht uit aan onze Amerikaanse vrienden!”

“We geven Deventer tapijt!”

“Glas uit Leerdam!”

“Delfts aardewerk!”

“Miljoenen bloembollen voor Washington!”

(tip: bedenk zelf gerust nog een paar mooie Nederlandse cadeaus!)

Het ene idee na het andere vliegt over tafel. Telkens is men heel blij en tevreden over het nieuwste idee.

“Subliem plan!”

“Geweldig idee, dat is mooi!”

Maar telkens als ze met hun ideeën naar de ministerraad gaan, krijgen ze te horen dat het niet goed genoeg is. (wijs één vertegenwoordiger aan die steeds met een idee naar de ministerraad gaat)

SCÈNE 2

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

De ambtenaar G.L. Verheul en zijn vrouw; eventueel met enkele verjaardagsgasten.

Het is 18 oktober 1951, de verjaardag van mevrouw Verheul. Ze houden een gezellig etentje met familie. Eindelijk is iedereen weg. Mevrouw Verheul wil aan de afwas beginnen maar meneer Verheul zegt: 'Nee, ga jij maar slapen! Ik doe het wel.' Tijdens het afwassen denkt hij aan het cadeau voor Amerika. Nederland wil Amerika een cadeau geven, zo heeft de ministerraad besloten.

Maar wat moeten we toch geven?? Per ongeluk stoot meneer Verheul twee glazen tegen elkaar en dat geeft een mooi geluid. 'Dat is het!!', denkt hij. 'Een carillon!'

Hij gaat verder met de afwas maar begint meteen een heel plan uit te werken in zijn hoofd. Als hij klaar is met afwassen gaat hij, doodmoe, achter de typemachine zitten om het plan op papier te zetten.

SCÈNE 3

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Ambtenaar Verheul en de heer Weisglas.

Een stukje verderop zit minister Van den Brink achter zijn bureau.

Nog iets verderop zit de voorzitter van de Tweede Kamer Willem Kortenhorst achter zijn bureau.

Het is de volgende ochtend. Meneer Verheul is doodmoe maar staat trillend van spanning met zijn plan voor het bureau van meneer Weisglas van de voorlichtingsraad. Weisglas leest het plan, kijkt op en staart Verheul met grote ogen aan: "Mijn hemel, dat is het! Een carillon! Schitterend Nederlands erfgoed! Iedereen houdt van het carillon!"

Hij belt meteen minister Van den Brink op. Hij praat door de telefoon met de minister. "Geachte heer, ik heb hier de heer Verheul staan. Hij heeft een prachtig idee voor het cadeau van de koningin! Een carillon!!" (verzin zelf nog wat tekst als je wilt)

Minister Van den Brink is enthousiast. "Geweldig! Kom onmiddellijk naar mijn kantoor beste man!" Verheul en Weisglas haasten zich naar het kantoor van de minister.

Even later zitten Verheul en Weisglas bij minister van den Brink op de koffie. De minister is erg onder de indruk en heel enthousiast. "Een carillon is een echt Hollands cadeau," zegt hij. "Het is perfect! Klokkengieten is een oude traditie in ons land en het carillon staat hier in hoge eer!"

De minister belt Kortenhorst. Die is ook meteen enthousiast. "Stuur die man maar naar mij toe!" roept hij over de telefoon.

Verheul gaat naar meneer Kortenhorst, zo snel hij kan.

Een uur later zit Verheul met Kortenhorst in het restaurant van de Tweede Kamer en vertelt over zijn plan bij een heerlijke lunch. Hij vertelt: "Elke provincie krijgt zijn eigen klok. En ook alle belangrijke groepen uit onze maatschappij. Allerlei beroepen, jongeren, studenten, de kunsten, het leger... iedereen zijn eigen klok!"

Kortenhorst is blij. "Wat is er nou beter dan een carillon? Het beste cadeau dat ons land maar kan geven. En doordat alle groepen en provincies hun eigen klok krijgen, wordt het echt iets van het hele land. Het is schitterend."

SCÈNE 4

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Eerste deel van de scène: Een paar geldinzamelaars met een mobiel carillon en een aantal gewone Nederlanders

Tweede deel van de scène: met de gouverneur van de Nederlandse Antillen

De regering heeft besloten om aan Amerika een carillon te geven. Dat zal NIET betaald worden door de regering, maar door de mensen uit het land, en de bedrijven. Want het moet echt een cadeau van het hele land zijn! De Provincies gaan ieder een eigen klok betalen, een aantal maatschappelijke organisaties, een aantal bedrijven. Die gaan dus sowieso betalen. Maar ze moeten ook geld gaan inzamelen in het land.

Eerste deel van de scène: Ze gaan op pad met een mobiel carillon. Dan gaan ze ergens spelen en reclame maken voor het cadeau. Zo hopen ze geld te krijgen van de mensen op straat. Sommige mensen vinden het leuk en die geven geld.

Maar sommige mensen zijn boos op Amerika. Ze zijn het niet eens met het beleid van de Amerikaanse regering. Die zeggen: "wij geven niks! Die Amerikanen hoeven geen cadeau van ons te krijgen! Want de Amerikanen hebben ons land wel geholpen met de Marshallhulp, maar ze wilden die hulp weer stopzetten omdat Nederland zijn kolonie Nederlands Indië niet wilde opgeven." (verzin zelf wat de mensen allemaal zeggen en hoe de geldinzamelaar reclame maakt voor het cadeau)

Er wordt ook geld ingezameld op de Nederlandse Antillen. En wat denk je: de Antillen geven maar liefst 20.000 gulden, zodat ze de grootste klok van het Netherlands Carillon krijgen! De gouverneur van de Nederlandse Antillen hoopt zo meer Amerikaanse toeristen naar Aruba, Curaçao en de overige eilanden te trekken. (verzin zelf wat hij tegen zichzelf zegt als de geldinzamelaar belooft dat zij nu de grootste klok krijgen)

SCÈNE 5

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Het Comité Klokken voor Amerika. Willem Kortenhorst staat aan de leiding.

In dit comité zitten vertegenwoordigers van allerlei organisaties en bedrijven in het land Jullie hebben ook het overzicht van alle klokken meegekregen van je leerkracht.

Een speciaal comité moet nu gaan bedenken hoe het carillon eruit moet zien. In het comité zitten een heleboel mannen en maar drie vrouwen.

“De klokken moeten samen het Nederlandse volk symboliseren,” zegt Kortenhorst plechtig. Het comité heeft geen enkel idee hoe dit zou moeten. Er wordt van alles bedacht. De verschillende christelijke geloven ieder een klok geven? Nee, toch maar niet. Welke beroepen? Welke bedrijven krijgen een klok? En waarom? En waarom niet? Ze praten en ze praten. (verzin zelf wat ze allemaal zeggen. En bedenk zelf een paar ideeën om de Nederlandse bevolking te symboliseren).

Op een gegeven moment worden de drie vrouwen kwaad. Op alle klokken moeten gedichten komen te staan, en een afbeelding. Voor de vrouwen (ja, de vrouwen krijgen een eigen klok) is er een afbeelding bedacht van een soort elfen met doorzichtige gewaden. Niks daarvan! Zeggen de vrouwen. “Vrouwen zijn geen elfjes! Vrouwen zijn niet alleen maar mooi en lief! Vrouwen zijn gewone mensen die werken en hun plaats in de maatschappij hebben!”

Het gedicht dat er bedacht is, vinden ze wel goed: (iemand uit het comité leest het voor):

‘Die sterk en onafhankelijk zijt

en met het hart ontvankelijk zijt: (ontvankelijk: gevoelig)

Vrije vrouwen,

helpt ons bouwen

Een betere wereld in een nieuwe tijd!

“Nou, daar kunnen we wel mee leven,” zeggen de vrouwen.

Maar de afbeelding van de vrouwen in doorzichtige gewaden, die is wel op de klok gekomen...

Het comité moet ook kiezen wie de klokken mag gieten. Verzin zelf wat ze zeggen: Wie gaat de klokken gieten? Wie krijgt die belangrijke opdracht? Uiteindelijk:

“Het carillon moet een goede afspiegeling van het land zijn, daarom kiezen we drie klokkengieters: Eijsbouts, Petit & Fritsen en Van Bergen – uit het noorden en het zuiden van het land.”

SCÈNE 6

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Een vergadering van de KLM

Bij de KLM zitten ze te vergaderen. Nederland gaat een carillon aan Amerika geven en dat carillon moet het land symboliseren. De mensen en de bedrijven. Als de KLM nou heel veel geld geeft, krijgen ze hun eigen klok!

Ze besluiten dat ze 5000 gulden zullen geven. Dat is heel aardig, maar ze hebben ook een goede reden voor dit cadeau: ze willen Amerikaanse landingsrechten krijgen. (Verzin zelf wat ze tegen elkaar zeggen.)

SCÈNE 7

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

De drie klokkengieters

Er zijn drie klokkengieters in het land: Eijsbouts, Petit & Fritsen en Van Bergen. Zij moeten samen het 'harmonieuze cadeau' maken... maar ze maken vooral ruzie. Ze weten allemaal precies hoe je een goede klok moet maken en willen niet aan elkaar toegeven dat de ander misschien ook wel wat kan. Ze werken gewoon niet samen! (Verzin zelf hoe de klokkengieters ruzie maken).

Uiteindelijk doet elke klokkengieter het op zijn eigen manier.

Dan zijn de klokken klaar en liggen ze in de haven van Rotterdam op de boot te wachten. Maar samen klinken ze zo vals dat ze nog op het allerlaatst een stemmer laten komen om het nog een beetje beter te maken. Het helpt een beetje, maar niet genoeg: de klokken zijn nog steeds vals. Maar ze moeten nu echt op de boot...

(en daarom is het carillon vals, en moet het nu worden gestemd... na al die jaren!)

SCÈNE 8

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Koningin Juliana en President Truman en toeschouwers

Juliana, op bezoek in Amerika, moet President Truman symbolisch het eerste (en het kleinste) klokje van het carillon geven. Helaas is het klokje kwijt, dus ze doet net alsof. Ze staan buiten op een podium en er staan allemaal mensen te kijken. Men kan wel zien dat de koningin net doet alsof ze een klokje geeft, maar iedereen vindt het zo sneu dat nou net op dit moment het klokje kwijt is, dat niemand er wat van zegt. Zelfs de journalisten niet! (verzin zelf hoe je dit moet spelen)

Juliana houdt een mooie toespraak. Ze zegt: 'dit klokje staat symbool voor het carillon dat wij gaan geven. Nederland is zelf ook maar een kleine klok in de wereld. Om gehoord te worden moeten we samenwerken met de grote 'klokken', zoals Amerika. De NAVO, de Verenigde Naties en de Europese Unie zijn allemaal net als carillons: we moeten in harmonie samenwerken, groot en klein, om de mooiste muziek te maken! Als de klokken van het carillon luiden, denk dan aan deze wijze les.'

De mensen klappen en juichen. Ze vinden het allemaal erg mooi.

SCÈNE 9

Les 3: Was een carillon een goed cadeau?

Het carillon: de hele klas, verdeeld in drie groepen. Iedere groep bim-bamt op zijn eigen manier.

ww

Jaren later: het carillon hangt eindelijk in de toren. Het is door drie verschillende klokkengieters gemaakt. Er zijn dus drie verschillende soorten klanken, als het ware... en samen klinken de klokken vals. Jullie gaan in drie groepen op je eigen manier de klokken laten horen!

Daarna zegt het carillon dat het blij is dat het eindelijk gestemd gaat worden. Het is december 2019 en jullie gaan terug naar jullie 'geboorteland' Nederland!

Klassikaal: presentatie en afsluiting.

